

Ο μήτραν παρθενικήν αγιάσας τω τόκω σου... (Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο μήτραν παρθενικήν αγιάσας τω τόκω σου... [1]. Η Αγία μας Εκκλησία εορτάζει τη Δεσποτική αλλά ταυτόχρονα και Θεομητορική εορτή της Υπαπαντής του Κυρίου μας στο Ναό του Σολομώντος. Δεσποτική, διότι το τιμώμενο πρόσωπο είναι ο Ιησούς μας Χριστός, ο οποίος ως τεσσαρακονθήμερο βρέφος φανερώνει την άκρα του ταπείνωση και πλήρη υποταγή στο θέλημα του Θεού, για τη σωτηρία του ανθρωπίνου γένους. Θεομητορική δε, διότι η Θεοτόκος Μαρία προσφέρει το βρέφος Χριστό στον πρεσβύτερο Συμεών. Μια εορτή με μεγάλη προΐστορία, η οποία έχει ως θεμέλιό της τα χρόνια του Μωϋσή και του Φαραώ της Αιγύπτου. Κατ' αρχήν υπαπαντή σημαίνει υποδοχή, προϋπάντηση. Υποδοχή του Ιησού στο Ναό από τα χέρια του πρεσβύτερου Συμεών.

Στο 13ο κεφάλαιο της Εξόδου στην Παλαιά Διαθήκη, βλέπουμε ότι ο Θεός ζητά από τον Μωϋσή την καθιέρωση κάθε πρωτότοκου αγοριού, την προσφορά του παιδιού ως μια θυσία σε ανάμνηση του γεγονότος ότι ο Ισραήλ σώθηκε από τη δουλεία των Αιγυπτίων μέσω του θανάτου όλων των πρωτοτόκων της Αιγύπτου [2]. Η παρουσίαση του κάθε πρωτότοκου παιδιού στο Ναό δε σήμαινε και την πλήρη αφιέρωση στο Θεό. Η παρουσίασή τους δήλωνε την άφεσή τους στο θέλημα του Θεού, η οποία σήμαινε ότι ο Θεός είχε πάνω τους δικαίωμα ζωής και θανάτου και το γεγονός αυτό αναγνωριζόταν από το γεγονός ότι οι γονείς του παιδιού πλήρωναν για το παιδί τους ως λύτρα έναν αμνό ή ένα ζευγάρι τρυγόνων ή δύο νεοσσούς περιστεριών [3]. Οι γονείς του Χριστού, ως φτωχοί, δεν προσέφεραν αμνό. Αμνό πρόσφεραν οι πλούσιες οικογένειες, ενώ οι φτωχές οικογένειες ένα ζευγάρι τρυγόνων ή δύο νεοσσούς περιστεριών.

Η προσφορά του ζεύγους των τρυγόνων ή των νεοσσών περιστεριών ήταν τύπος του Χριστού. Η τρυγόνα είναι ένα πτηνό λαλίστατον εν στρουθίοις του αγρού, η δε περιστέρα χαρακτηρίζεται ως ήπιον και πράον. Τοιούτως γέγονεν ο Σωτήρ, είχε όχι μόνον την πραότητα στον τέλειο βαθμό, αλλά γέμισε με την καλλιφωνία Του τον ίδιον αμπελώνα, δηλαδή όλους εκείνους οι οποίοι θα πιστέψουν σε Αυτόν, μας αναφέρει ο Άγιος Κύριλλος Αρχιεπίσκοπος Αλεξανδρείας [4].

Σύμφωνα με το Μωσαϊκό Νόμο, λοιπόν, μόλις συμπληρώνονταν 40 ημέρες από τη γέννηση του πρωτότοκου αγοριού, έπρεπε να πάρουν το βρέφος στο ναό, συνοδευόμενο και από τους δύο γονείς, για να πάρει την πρώτη ευλογία. Όταν συμπληρώθηκαν οι ημέρες του καθαρισμού, σύμφωνα με το Μωσαϊκό Νόμο, έφεραν τον Ιησού στα Ιεροσόλυμα, για να τον παρουσιάσουν στον Κύριο, όπως είναι γραμμένο στο νόμο του Κυρίου. Δηλαδή ότι κάθε αρσενικό που ανοίγει μήτρα (πρωτότοκο), πρέπει να θεωρηθεί ως αφιερωμένο στον Κύριο, αλλά και για να προσφέρουν θυσία, σύμφωνα με αυτό που όριζε ο νόμος, έναν αμνό ή ένα ζεύγος τρυγόνια ή δύο μικρά περιστέρια, μας αναφέρει σε ομιλία του στην Υπαπαντή, ο μέγας Αθανάσιος [5].

Σε ομιλία του στην εορτή της Υπαπαντής, ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς αναφέρει ότι το μεν ζεύγος των τρυγωνιών δηλώνει τη σωφροσύνη του ζεύγους των γονέων, που είναι πιστοί σύντροφοι στο γάμο τους. Οι δύο νεοσσοί των περιστεριών δήλωναν σαφώς την Παρθένο και τον γεννηθέντα από την Παρθένο, αυτή που είναι έως το τέλος Παρθένος, γιατί οι δύο νεοσσοί των περιστεριών είναι άπειροι γάμου, όπως ήταν και η Παρθένος Μαρία και ο Υιός της Ιησούς Χριστός [6].

Ο ποιητής και δεσπότης του νόμου γίνεται σε όλα υπήκοος στο νόμο. Περιτέμνεται κατά το νόμο, ανεβάζεται στο Ναό των Ιεροσολύμων κατά το γεγραμμένο, προσφέρεται θυσία κατά τα λεγόμενα στο νόμο του Κυρίου: *«τοις νόμοις της φύσεως υπακούεις, και του Γράμματος θεσμοίς, κατά νόμον υπείκεις Χριστέ, ο πριν υπαγορεύσας μοι τον νόμον, εν τω όρει Σινά»* [7] . Με όλα αυτά έκανε τη φύση μας υπήκοο στον Πατέρα και θεράπευσε τις συνέπειες της παρακοής μας και την μετέτρεψε από κατάρρα σε ευλογία, σύμφωνα με τον Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά.

Ο δίκαιος Συμεών ήταν ιερέας δίκαιος και ευσεβής [8]. Ανέμενε να αντικρίσει τον Κύριο και μετά να παρέλθει από το μάταιο τούτο βίο. Αυτό επιβεβαιώθηκε από Θεία αποκάλυψη που είχε λάβει ότι θα εκπληρωνόταν ο αγαθός του πόθος. Έτσι, φθάνει στο Ναό η Παναγία κρατώντας στα χέρια της το Σωτήρα του κόσμου, όπου εκεί συνάντησε το Συμεών. Ο δίκαιος Συμεών αξιώθηκε να λάβει στις αγκάλες του τον τέλειο Θεό και τέλειο άνθρωπο: *«τον ποιητήν των αιώνων, ο Πρεσβύτες ως βρέφος δεξάμενος, Θεόν προαιώνιον έγνω»* [9]. Στο σημείο αυτό εκπληρώνεται ο πόθος του γηραλέου πρεσβύτου και γεμάτος από χαρά και αγαλλίαση αναφωνεί τη γνωστή σε όλους μας ωδή του Συμεών: *«Νυν απολύεις τον δούλον σου, δέσποτα, κατά το ρήμα σου εν ειρήνη, ότι είδον οι οφθαλμοί μου το σωτήριόν σου, ο ητοίμασας κατά πρόσωπον πάντων των λαών, φως εις αποκάλυψιν εθνών και δόξαν λαού σου Ισραήλ»*. Ο Συμεών περίμενε. Περίμενε σε ολόκληρη τη ζωή του, και είναι βέβαιο πως στοχαζόταν, προσευχόταν και βάθαινε πνευματικά καθώς περίμενε έτσι, ώστε στο τέλος τη ζωή του να είναι μια συνεχής «παραμονή» της χαρούμενης του συνάντησης με τον Κύριο [10].

Ο ευαγγελιστής Λουκάς διασώζει τη διπλή προφητεία που εκφώνησε ο Θεοδόχος Συμεών προς την Υπεραγία Θεοτόκο. Η πρώτη προφητεία ήταν *«ιδού ούτος κείται εις πτώσιν και ανάστασιν πολλών εν τω Ισραήλ και εις σημείον αντιλεγόμενον»* [11] και η δεύτερη προφητεία *«και σου δε αυτής την ψυχήν διελεύσεται ρομφαία»*

[12]. Η πρώτη προφητεία εννοούσε τον τρόπο και την αντιμετώπιση του Κυρίου από τους Ιουδαίους και η δεύτερη προφητεία εννοούσε τη Σταυρική Θυσία του Υιού και Λόγου του Θεού και τον πόνο που θα προκαλούσε στην Υπεραγία Θεοτόκο: «*Παρθένε πανάμωμε, Μήτηρ Χριστού Θεού, ρομφαία διήλθέ σου, την παναγίαν ψυχήν, ηνίκα σταυρούμενον, έβλεψας εκουσίως, τον Υιόν και Θεόν σου*» [13], για αυτό και η εορτή παίρνει και θεομητορικό χαρακτήρα. Ο Ιησούς κείται εις πτώσιν πολλών, δηλαδή για όσους δεν πιστεύουν στο όνομά του, όσους τον αρνούνται, και εις ανάσταση πολλών, για όσους πιστεύουν στο όνομά Του. Ο ιερός Θεοφύλακτος αναφέρει ότι αυτή η προφητεία μπορεί να εννοηθεί ότι πρόκειται ο Χριστός να πάθει και να πέσει στον θάνατο, αλλά και να αναστηθούν πολλοί με τη δική του πτώση και το δικό του θάνατο.

Τα διδάγματα που εξάγονται από τη σημερινή εορτή είναι η υπακοή, η ταπείνωση και η αφοσίωση στο θέλημα του Ιησού Χριστού. Ας προσφέρουμε κι εμείς στο Άνω Θυσιαστήριο ως ζεύγος τρυγόνων την καθαρότητα της ψυχής και του σώματός μας ή ως δύο νεοσσούς περιστερών την πρόνοια για τα καλά, όχι μόνο μπροστά στο Θεό αλλά και μπροστά στον κάθε άνθρωπο, μας προτρέπει ο Άγιος Γρηγόριος επίσκοπος Νύσσης [14]. Ας αγωνιζόμαστε καθημερινά στην επίγεια μας ζωή, ώστε να αξιωθούμε κι εμείς, όπως ο δίκαιος Συμεών, να συναντηθούμε με το Σωτήρα μας Ιησού Χριστό, στο πλαίσιο της Αγίας μας Εκκλησίας. Να τον υποδεχθούμε ως Σωτήρα μας και να τον προσκυνήσουμε ως τον αληθινό μας Θεό.

Αμήν!

Παραπομπές:

1. Κοντάκιον της εορτής της Υπαπαντής.

2. Έξοδος 13, 1-2 και Λευιτικό 12, 1-6.

3. Π. Αντωνίου Bloom, Ομιλία στην Υπαπαντή του Κυρίου, «Ημέρα Κυρίου», εκδ. Ακρίτας.

4. Αγ. Κυρίλλου αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας, Ομιλία ΙΒ΄, Εις την Υπαπαντή του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, PG 77,1041AB.

5. Μεγάλου Αθανασίου, Ερμηνεία εις το Κατά Λουκάν. “Έργα, 12, σελ. 317-321.

- 6. Αγίου Γρηγορίου Παλαμά, Ομιλία στην Υπαπαντή του Κυρίου.**
- 7. Τροπάριο της α΄ ωδής του προεόρτιου Κανόνος της 1ης Φεβρουαρίου.**
- 8. Λουκά 2, 25.**
- 9. Τροπάριο της στ΄ ωδής του προεόρτιου Κανόνος της 1ης Φεβρουαρίου.**
- 10. Π. Αλεξάνδρου Σμέμαν, Ομιλία στην Υπαπαντή του Κυρίου, «Εορτοδρόμιο», εκδ. Ακρίτας.**
- 11. Λουκά 2, 34.**
- 12. Λουκά 2, 35.**
- 13. Θεοτοκίο της εβδομάδος του δ΄ ήχου, Τρίτη εσπέρας.**
- 14. Αγίου Γρηγορίου επισκόπου Νύσσης, Λόγος εις την Υπαπαντή του Κυρίου, και εις την Θεοτόκον, και εις τον Δίκαιον Συμεών, ΕΠΕ 11,111-113.**